

29 Ιουνίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ,

Εφεσείοντες,

v.

ΑΝΔΡΕΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,

Εφεσίβλητου.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8379)

5 *Ειδοποίηση έφεσης, με ελλειπή τίτλο, που δεν καθορίζει το πλαίσιο της αντιδικίας, και συνοδευόμενη από συνταγμένη απόφαση που φέρει επίσης ελλειπή τίτλο, και με απροσδιόριστο εφεσείοντα — Αποτελεί εξ' υπαρχής άκυρο δικονομικό μέτρο, που δεν ενεργοποιεί την δευτεροβάθμια δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου.*

Δικονομικά μέτρα — Διάκριση μεταξύ άκυρου και αντικανονικού δικονομικού μέτρου — Άκυρο δικονομικό μέτρο δεν μπορεί να θεραπευθεί κατά την διάρκεια της διαδικασίας.

10 Η ειδοποίηση έφεσης στην παρούσα υπόθεση έφερε ελλειπή τίτλο, δηλαδή έφερε μόνο τον αρχικό τίτλο της αγωγής και όχι και τον
15 νέο τίτλο αυτής μετά από τροποποίηση του με διαταγή του πρωτόδικου Δικαστηρίου για να συμπεριληφθεί σαν εναγόμενος 2 ο διαχειριστής της περιουσίας του αποβιώσαντος αρχικού εναγόμενου 2 στον αρχικό τίτλο της αγωγής. Η ειδοποίηση έφεσης συνοδευόταν από συνταγμένη απόφαση που έπασχε από την ίδια ατέλεια. Επίσης στην ειδοποίηση έφεσης αναφερόταν ότι εφεσείων είναι "ο εναγόμενος". Το Εφετείο εξέτασε αυτεπάγγελα το θέμα της εγκυρότητας της ενώπιόν του διαδικασίας.

Αποφασίσθηκε ότι:

20 Η ειδοποίηση έφεσης δεν θεμελιώνει το πλαίσιο της αντιδικίας με τον προσδιορισμό των διαδίκων, τον προσδιορισμό του αντικειμένου της έφεσης με την προσαγωγή της ορθής συνταγμένης απόφασης καθώς και τον προσδιορισμό του εφεσείοντα και των εφεσιβλήτων. Κατά συνέπεια, η ειδοποίηση έφεσης ήταν άκυρη, διότι με

αυτή καλείτο το Ανώτατο Δικαστήριο να ασκήσει τις εξουσίες του έξω από το πλαίσιο της υφιστάμενης αντιδικίας και από ακαθόριστο διάδικο. Αποδοχή των λόγων της έφεσης θα οδηγούσε στη δικαίωση ακαθόριστου εφεσείοντα και ανύπαρκτου διάδικου πράγμα που εξισώνεται με την άσκηση της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο κενό. 5

Η έφεση απορρίφθηκε ως ανύπαρκτη χωρίς έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Spyropoulos v. Transavia (1979) 1 C.L.R. 421· 10

Evagorou v. Christodoulou (1982) 1 C.L.R. 771·

Demetriou v. Prodromou (1983) 1 C.L.R. 301·

Hadjichambis v. Attorney-General (1986) 1 C.L.R. 386·

Tradax v. Terminal Navigation (1988) 1 C.L.R. 450·

Μαχλουζαρίδης v. Ιωαννίδη (1990) 1 Α.Α.Δ. 965· 15

Αθανασιάδη v. Αλεξάνδρου (1991) 1 Α.Α.Δ. 945·

Κάκουλλου v. Ποχουζούρη (Αρ.2), (1992) 1 Α.Α.Δ. (B) 1503·

Βίκτωρος v. Χριστοδούλου (1992) 1 Α.Α.Δ. 512·

Kyriakides v. Kyriakides (1969) 1 C.L.R. 373·

Courtis (No.1) v. Iasonides (1972) 1 C.L.R. 56· 20

Τύμβιος v. Λιβέρα (1991) 1 Α.Α.Δ. 615·

“Αλήθεια” Εκδοτική Εταιρεία Λτδ v. Κύρρη (1992) 1 Α.Α.Δ. 130·

Δημοκρατία v. Πογιατζή (1992) 3 Α.Α.Δ. 196.

Έφεση.

Έφεση από τους Εναγόμενους κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Σταυρινίδης, Πρ. Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 30.1.91 (Αρ. Αγωγής 8297/84) με την οποία επεδικά- 25

σθησαν £34.065.- υπέρ του ενάγοντα σαν αποζημιώσεις γενικές και ειδικές λόγω τραυμάτων που έπαθε σε δυστύχημα που έγινε στις 25/1/84.

Β. Ταπακούδης, για τους εφεσεύοντες - εναγομένους

- 5 *Α. Γεωργίου και Π. Ονουφρίου, για τον εφεσίβλητο - ενάγοντα.*

Cur. adv. vult.

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πικής.

- 10 **ΠΙΚΗΣ, Δ.:** Η ειδοποίηση έφεσης είναι το ένδικο μέσο για την αναθεώρηση από το Εφετείο απόφασης πρωτοβάθμιου δικαστηρίου. Το αντικείμενο της έφεσης είναι η απόφαση ή το μέρος της απόφασης που αμφισβητείται και ο λόγος της οι "λόγοι έφεσης" οι οποίοι την στοιχειοθετούν. Η ειδοποίηση έφεσης υποβάλλεται
- 15 στην αγωγή στην οποία εκδόθηκε η απόφαση. Ο τίτλος της αγωγής είναι στοιχείο μείζονος σημασίας εφόσον προσδιορίζει τα πρόσωπα μεταξύ των οποίων υφίσταται η αντιδικία.

- Το ένδικο μέσο της έφεσης και γενικότερα τα ένδικα μέσα για την επίκληση της αστικής δικαιοδοσίας των πολιτικών δικαστηρίων προσδιορίζονται και η άσκηση των δικαιοδοσιών ρυθμίζεται
- 20 από τους Θεσμούς Πολιτικής Δικονομίας.

Η Δ.35 Θ.3 προβλέπει ότι εφέσεις υποβάλλονται στον καθορισμένο από τους θεσμούς τύπο (Τύπος 28). Τρία είναι τα ουσιώδη στοιχεία της ειδοποίησης έφεσης:

- 25 (α) Αναγραφή του τίτλου της αγωγής που προσδιορίζει το πλαίσιο της αντιδικίας.
- (β) Επισύναψη πιστοποιημένου αντιγράφου της απόφασης, που καθορίζει το αντικείμενο της έφεσης.
- 30 (γ) Προσδιορισμός του διαδίκου που εφεσιβάλλει την απόφαση.

Επίσης εξυπακούεται από τις πρόνοιες της Δ.35 Θ.5 ότι με την ειδοποίηση έφεσης καθορίζονται και οι εφεσίβλητοι. Εξ ορισμού εφεσίβλητος είναι κάθε πρόσωπο του οποίου τα συμφέροντα είναι ενδεχόμενο να επηρεαστούν από την αποδοχή ολικώς ή μερικώς

της έφεσης. Ανεξάρτητα από την υποχρέωση του εφεσείοντα να προσδιορίσει τους εφεσίβλητους το δικαστήριο έχει πρωτογενή εξουσία να διατάξει την επίδοση της έφεσης σε κάθε πρόσωπο που κρίνει ότι είναι ενδεχόμενο να επηρεαστεί από την απόφαση του Εφετείου.

5

Ποίος είναι ο τίτλος της αγωγής; Η απάντηση είναι, εκείνος τον οποίο φέρει η αγωγή περιλαμβανομένης και κάθε τροποποίησης του. Η Δ.9 διέπει την τροποποίηση του τίτλου της αγωγής περιλαμβανομένης και της αντικατάστασης εναγομένου (ο οποίος αποβιώνει) με το διαχειριστή της περιουσίας του. Μετά την τροποποίηση του τίτλου της αγωγής η αντιδικία συνεχίζεται μεταξύ του ενάγοντος και εναγομένου ωσάν ο νέος εναγόμενος να ήταν εξαρχής ο εναγόμενος. (Δ.9 θ.11). Επιβάλλεται όμως η επίδοση του τροποποιημένου κλητηρίου εντάλματος στον νέο εναγόμενο. Οποτεδήποτε τροποποιηθεί ο τίτλος της αγωγής με την προσθήκη, αντικατάσταση ή υποκατάσταση διαδίκων όλα τα “έγγραφα” (documents) τα οποία υποβάλλονται μεταγενέστερα πρέπει να τιτλοφορούνται με τον αρχικό καθώς και τον τροποποιημένο τίτλο της αγωγής (Δ.63 θ.2). Με την τροποποίηση του τίτλου μεταβάλλεται το πλαίσιο της αγωγής και επαναπροσδιορίζονται οι αντίδικοι. Ο όρος “έγγραφα” περιλαμβάνει κάθε ένδικο μέσο καθώς και κάθε έγγραφο το οποίο καταχωρείται στο πλαίσιο της διαδικασίας όπως ένορκες δηλώσεις και ειδοποιήσεις.

10

15

20

Η απόφαση του δικαστηρίου, όρος συνώνυμος με την ετυμολογία του δικαστηρίου, σε αντιδιαστολή προς το σκεπτικό της απόφασης, καταχωρείται μετά την σύνταξη της σε βιβλίο αποφάσεων. Κάθε απόφαση η οποία συντάσσεται και καταχωρείται πρέπει να φέρει τον ακριβή τίτλο της αγωγής περιλαμβανομένης και κάθε τροποποίησης του. Αυτό προβλέπεται ρητά από τη Δ.34 θ.3. Σκοπός του θεσμού αυτού είναι ο προσδιορισμός των προσώπων υπέρ και εναντίον των οποίων εξεδόθη η απόφαση του δικαστηρίου ή προς τα οποία απευθύνεται εκδοθείσα διαταγή.

25

30

Η παρούσα έφεση υποβλήθηκε κάτω από τίτλο άλλο από εκείνο της αγωγής και συνοδεύεται επίσης από συνταγμένη απόφαση η οποία χαρακτηρίζεται από την ίδια ατέλεια. Ο αρχικός τίτλος της αγωγής ήταν “Μεταξύ Ανδρέα Χριστοδούλου, από τη Λεμεσό, ενάγοντα, και (1) Γιαννάκη Έλληνα, από τη Λεμεσό, (2) Νικόλα Νεοφύτου, από τη Λεμεσό, εναγομένων.” Μετά την έγερση της αγωγής ο Νικόλας Νεοφύτου απεβίωσε. Με διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού τροποποιήθηκε ο τίτλος της αγωγής ώστε ο αποβιώσας να αντικατασταθεί με τον διορισθέντα διαχειριστή της περιουσίας του, δικηγόρο Ανδρέα Κονναρή. Η έφεση ασκήθηκε

35

40

χωρίς αναφορά στην τροποποίηση, γεγονός το οποίο παραλείπεται και από το συνταγμένο αντίγραφο της απόφασης το οποίο είχε συναφθεί στην ειδοποίηση έφεσης. Η ειδοποίηση έφεσης η οποία υποβλήθηκε φέρει τον Νικόλα Νεοφύτου ως ζώντα και παραλείπει κάθε αναφορά στην τροποποίηση του τίτλου. Επίσης παραλείπει να προσδιορίσει τον εφεσείοντα. Στην ειδοποίηση έφεσης προσδιορίζεται ως εφεσείων ο “εναγόμενος”.

Το θέμα της εγκυρότητας της έφεσης προέκυψε ευθύς μετά την καταχώρηση των εμφανίσεων ενώπιον του Εφετείου κατά την πρώτη εμφάνιση για την ακρόαση της έφεσης. Ο κ. Ταπακούδης δήλωσε ότι εμφανίζεται για τους “εφεσείοντες-εναγομένους”. Ο Νικόλας Νεοφύτου έπαυσε να είναι διάδικος μετά το θάνατο του και την αντικατάσταση του από τον διαχειριστή της περιουσίας του (προσωπικό αντιπρόσωπο - personal representative). Σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας σε ερώτηση του δικαστηρίου ο κ. Ταπακούδης δήλωσε ότι εξυπακούεται ότι η έφεση ασκήθηκε από τον ζώντα εναγόμενο, τον Γιαννάκη Έλληνα. Με οδηγίες του δικαστηρίου η έφεση επιδόθηκε στον Ανδρέα Κονναρή ο οποίος εμφανίστηκε ενώπιον του δικαστηρίου και δήλωσε ότι διορίστηκε διαχειριστής για τους σκοπούς συνέχισης της αγωγής. Σε ερώτηση του δικαστηρίου αν εξουσιοδότησε τον κ. Ταπακούδη να τον εκπροσωπήσει απάντησε ότι σε δύο τρεις περιπτώσεις παρευρέθηκε στο δικαστήριο κατά την ακρόαση, τον είδε ο κ. Ταπακούδης αλλά σε κανένα στάδιο δεν υπόγραψε τύπο διορισμού δικηγόρου. Η εντύπωση του ότι ο κ. Ταπακούδης ανάλαβε να τον εκπροσωπήσει μετά το διορισμό του ως διαχειριστή επιμαρτυρείται από την ίδια την υπεράσπιση που υποβλήθηκε στην τροποποιημένη έκθεση απαιτήσεως, τις εμφανίσεις του κ. Ταπακούδη κατά τη δίκη και την υποβολή σειράς αιτημάτων εκ μέρους των εναγομένων. Ένα χαρακτηριστικό διάβημα είναι η αίτηση της 29/5/90 η οποία υποβλήθηκε από τον κ. Ταπακούδη για την σύντμηση του χρόνου για έκδοση μαρτυρικής κλήσης, “ΕΧ ΠΑΡΤΕ: 1. Γιαννάκη Έλληνα, εκ Λεμεσού, 2. Ανδρέα Κονναρή, ως διαχειριστού της περιουσίας του αποβιώσαντος Νικόλα Νεοφύτου, εκ Λεμεσού”.

Οι αμφισβητήσεις για τον τίτλο της αγωγής προέκυψαν από την εσφαλμένη αναγραφή του τίτλου της αγωγής στην απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου όπου παραλείφθηκε η αναφορά στην τροποποίηση του τίτλου της αγωγής. Το σφάλμα αυτό δεν μεταβάλλει τον τίτλο της αγωγής ούτε αλλοιώνει την υποχρέωση για την συμπερίληψη σε κάθε δικαστικό έγγραφο του τίτλου της αγωγής περιλαμβανομένης και της τροποποίησης.

Το ερώτημα το οποίο πρέπει να αποφασιστεί είναι κατά πόσο η ειδοποίηση έφεσης η οποία καταχωρήθηκε είναι έγκυρη ώστε να ενεργοποιεί τη δευτεροβάθμια δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Είναι θεμελιωμένο ότι δεν παρέχεται δυνατότητα διάσωσης δικονομικού μέτρου το οποίο είναι εξ υπαρχής άκυρο. [Βλ. *Spyropoulos v. Transavia* (1979) 1 C.L.R. 421, *Evagorou v. Christodoulou and Another* (1982) 1 C.L.R. 771, *Demetriou and Others v. Prodromou* (1983) 1 C.L.R. 301, *HadjiChambis v. Attorney-General* (1986) 1 C.L.R. 386, *Tradax v. Terminal Navigation* (1988) 1 C.L.R. 450, *Μαχλουζαρίδης ν. Ιωαννίδη και Άλλων* (1990) 1 Α.Α.Δ. 965, *Αθανασιάδης ν. Αλεξάνδρου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 945, *Κάκουλλου ν. Ποχουζούρη και Άλλης (Αρ.2)*, (1992) 1 Α.Α.Δ. 1503, και *Βίκτωρός ν. Χριστοδούλου* (1992) 1 Α.Α.Δ. 512].

Παρέχεται δυνατότητα διάσωσης μόνον όπου η ατέλεια συνεπάγεται αντικανονικότητα και όχι ακυρότητα της διαδικασίας οπότεν το δικονομικό μέτρο θεωρείται έγκυρο υπό την αίρεση των προνοιών της Δ.64 που παρέχουν διακριτική ευχέρεια στο δικαστήριο κατόπιν αιτήσεως να θεραπεύσει το σφάλμα με την άσκηση των εξουσιών που του παρέχονται. (Βλ. Ord.70 γ.γ. 1, 2, 3 των Παλιών Αγγλικών Δικονομικών Θεσμών και *The Annual Practice* 1958, σελ. 1986 et.seq.).

Στην παρούσα έφεση δεν έχει υποβληθεί αίτηση για τον παραμερισμό της έφεσης λόγω μη συμμόρφωσης με τους θεσμούς. Επομένως το ερώτημα το οποίο πρέπει να απαντήσουμε είναι κατά πόσο η ειδοποίηση έφεσης είναι έγκυρη.

Σε σειρά αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου έχει αποφασιστεί ότι η παράλειψη προσδιορισμού των λόγων που στοιχειοθετούν την έφεση αναιρεί το θεμέλιο της δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου και καθιστά την ειδοποίηση έφεσης θνησιγενή: η ειδοποίηση δεν επιφέρει τη γένεση της έφεσης προς ενεργοποίηση της δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου. [Βλ. *Kyriakides v. Kyriakides* (1969) 1 C.L.R. 373, *Omiros Courtis and Another (No. 1) v. Panos Iasonides* (1972) 1 C.L.R. 56, *Τύμβιος και Άλλος ν. Λιβέρα* (1991) 1 Α.Α.Δ. 615, “*Αλήθεια*” *Εκδοτική Εταιρεία Λτδ. και Άλλοι ν. Κύρρη* (1992) 1 Α.Α.Δ. 130 και *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Πογιατζή* (1992) 3 Α.Α.Δ. 196].

Στην προκειμένη περίπτωση με την ειδοποίηση έφεσης δε θεμελιώνεται το βάθος της έφεσης, δηλαδή το πλαίσιο της αντιδικίας με τον προσδιορισμό των διαδίκων, ο προσδιορισμός του αντικειμένου της έφεσης με την προσαγωγή της συνταγμένης απόφασης μεταξύ των υφιστάμενων αντιδίκων καθώς και ο προσδιορισμός

του εφεσεύοντα· παραμένει επίσης απροσδιόριστος ο καθορισμός του εφεσίβλητου ή εφεσιβλήτων. Ο όρος “εναγόμενος” εξ ονόματος του οποίου υποβλήθηκε η έφεση δεν αποκαλύπτει ποιός εκ των δυο φερομένων ως εναγομένων άσκησε την έφεση· αν δε ερμηνευθεί ότι
5 περιλαμβάνει και τους δύο εναγόμενους τότε η ειδοποίηση φέρει ως ασκούντα την έφεση ανύπαρκτο διάδικο.

Άκυρο δικονομικό μέτρο είναι εκείνο το οποίο πλήττει το θεμέλιο της διαδικασίας, δηλαδή δεν στοιχειοθετεί τις προϋποθέσεις για την άσκηση της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου, στην προκείμενη
10 περίπτωση της δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Η ειδοποίηση έφεσης είναι άκυρη. Καλείται το Ανώτατο Δικαστήριο να (α) ασκήσει τις εξουσίες του έξω από το πλαίσιο της υφιστάμενης αντιδικίας και (β) από ακαθόριστο διάδικο. Αποδοχή των λόγων της έφεσης θα οδηγούσε στη δικαίωση ακαθόριστου εφεσεύοντα και ανύπαρκτου διαδίκου που εξισώνεται με την άσκηση της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο κενό.
15

Είναι γεγονός ότι ούτε η απόφαση του πρωτόδικου δικαστηρίου όπως έχει συνταχθεί χωρίς την διόρθωση του τίτλου δεν μπορεί να εκτελεστεί. Τα θέματα αυτά δεν εγείρονται ενώπιον μας και δεν θα
20 μας απασχολήσουν. Ούτε μπορεί να προεξοφλήσουμε ποιά θα είναι η απόφαση του δικαστηρίου σε περίπτωση υποβολής αίτησης για την παράταση του χρόνου για την υποβολή έφεσης σε περίπτωση που διορθώνεται ο τίτλος της αγωγής στην πρωτόδικη απόφαση.

Η ειδοποίηση έφεσης είναι άκυρη. Η έφεση απορρίπτεται καθώς και η ειδοποίηση του εφεσίβλητου βάσει της Δ.35 θ.10 (εν είδει αντέφεσης) η οποία υποβλήθηκε στο πλαίσιο της άκυρης ειδοποίησης έφεσης.
25

Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

30 *Η έφεση απορρίπτεται χωρίς διαταγή για έξοδα.*